

Vergaderjaar 1999–2000

23 490

Ontwerpbesluiten Unie-Verdrag

Nr. 152

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE, VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 21 maart 2000

Onder verwijzing naar de geannoteerde agenda voor de informele bijeenkomst van de JBZ-Raad in Lissabon op 3 en 4 maart jl. (23 490, nr. 149), doen wij u hierbij het verslag van die bijeenkomst toekomen.

De Minister van Justitie,
A. H. Korthals

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R. H. L. M. van Boxtel

De Staatssecretaris van Justitie,
M. J. Cohen

Verslag van de informele bijeenkomst van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken van de lidstaten van de EU op 3 en 4 maart 2000

1. Alternatieve geschillenbeslechting in grensoverschrijdende zaken

Commissaris Vitorino lichtte onder dit agendapunt verschillende ambitieuze plannen van de Commissie toe. De Commissie is onder meer voorstander van de oprichting van een «clearing house», dat advies kan geven aan consumenten in geval van grensoverschrijdende zaken. De Commissie werkt ook aan de totstandkoming van een kwaliteitslabel voor aanbieders van goederen en diensten via internet. Zij zal voorts tijdens de Europese Raad van Lissabon een Mededeling presenteren onder de titel «e-Europe», waarin zij onder meer alternatieve geschillenbeslechting «on line» wil stimuleren. De uiteenzetting van de heer Vitorino leidde niet tot een nadere gedachtenwisseling.

2. Eurojust

Het Voorzitterschap wilde de discussie in dit stadium concentreren op de vragen naar het werkkerrein van Eurojust en de bevoegdheden van deze instelling. De invulling van de nationale vertegenwoordigers zal dan in een later stadium aan de orde komen. Nederland stelde in reactie daarop dat de vragen naar het werkkerrein en de bevoegdheden van Eurojust onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Daarom moet er ook in een eerste fase van de besprekingen al worden gekeken naar de relatie tussen Eurojust enerzijds en het Europees Justitieel Netwerk, Europol en OLAF anderzijds. Nederland pleitte voor een zo nauw mogelijke aansluiting tussen het werkkerrein van Eurojust en dat van Europol, zij het dat er in de beginfase daarbinnen wel nadere prioriteiten moeten worden gesteld.

Eurojust zou volgens Nederland in de eerste plaats bijeenkomsten moeten beleggen voor nationaal bevoegde vervolgingsinstanties, waarbij door uitwisseling van informatie concrete internationale onderzoeken worden besproken en gecoördineerd. In de tweede plaats moet Eurojust lidstaten onverplicht kunnen uitnodigen strafvervolgning in te stellen aan de hand van op EU-niveau vastgestelde criteria. In de derde plaats zal Eurojust advies kunnen geven over bij strafrechtelijke onderzoeken te volgen procedures. Nederland onderstreepte dat Eurojust in elk geval niet de bevoegdheid moet krijgen een strafrechtelijk onderzoek te starten in een lidstaat en evenmin om een verplichtende aanwijzing tot vervolging te geven aan de bevoegde nationale justitiële autoriteiten.

In deze zin liet zich het merendeel van de overige lidstaten uit, met dien verstande dat sommige onder hen het gehele werkkerrein van Europol door Eurojust willen laten bestrijken of daar zelfs nog onderwerpen aan zouden willen toevoegen. De Commissie kondigde tijdens deze discussie aan in IGC-verband een voorstel voor de instelling van een Europees officier van justitie in te dienen voor wat de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap betreft. Het onderwerp Eurojust zal nu eerst verder worden besproken op ambtelijk niveau.

3. Follow-up Tampere: «scoreboard»

document: ontwerp van het «scoreboard»¹

Commissaris Vitorino presenteerde een voorlopige versie van het «scoreboard». De definitieve versie zal tijdens de JBZ-Raad van 27 maart a.s. worden gepresenteerd. Hij nodigde de lidstaten uit om het ontwerp

¹ Is u reeds toegegaan bij de geannoteerde agenda voor de JBZ-Raad van 27 maart a.s.

kritisch te bezien. Commissaris Vitorino beklemtoonde verder dat de Commissie niet alles zelf kan doen en dat zij mede om die reden graag met de lidstaten wil samenwerken.

4. Criminaliteitspreventie

Het Portugese Voorzitterschap beschouwt criminaliteitspreventie in het licht van de conclusies van de Europese Raad van Tampere als één van de prioritaire onderwerpen. Het is daarom voornemens op 4 en 5 mei a.s. een conferentie op hoog niveau over dit onderwerp te beleggen. Dat voornemen ondervond brede steun onder de overige lidstaten, die in dat verband onder meer de aandacht vroegen voor de bestrijding van drugs-overlast, jeugdcriminaliteit, stedelijke criminaliteit en slachtofferzorg. De conclusies van de conferentie zullen worden voorgelegd aan de JBZ-Raad van 29 en 30 mei a.s..

5. Europese politie-academie

document: 14 030/99 CATS 37¹ (En)
6391/00 CATS 14 ENFOPOL 15¹ (En)

Het Voorzitterschap wilde een discussie entameren over de wijze waarop de oprichting van een Europese politie-academie gestalte zou kunnen krijgen. Uitgangspunt voor de discussie vormde daarbij een rapport dat in opdracht van het Secretariaat-Generaal van de Raad is vervaardigd en dat alle lidstaten als zeer waardevol aanmerkten. De discussie spitte zich toe op de mogelijke structuur en de financiering van het netwerk en op zijn taken. Evenals de meeste andere lidstaten die zich uitspraken, verklaarde Nederland zich voorstander van de oprichting van een netwerk van nationale politie-academies, waarin ook de associatie van Europese politie-scholen (AEPC) te zijner tijd zou kunnen opgaan. Nederland bood verder aan om de huisvesting die het thans biedt aan het AEPC ook aan het netwerk ter beschikking te stellen. De voornaamste taken van een dergelijk netwerk zouden volgens Nederland moeten zijn: de training van politiekader in EU-samenwerking, het vergaren van kennis over politiestelsels in andere lidstaten, informatie-overdracht aan kandidaat-lidstaten en training aan politie-agenten met het oog op uitzending voor vredesmissies. Nederland is tot slot voorstander van intergouvernementele financiering van het netwerk, aangevuld met communautaire bijdragen voor specifieke trainingsprogramma's. Enige lidstaten waren voorstander van de oprichting van een reëel netwerk met een vast secretariaat en boden daarbij tevens aan om dat te huisvesten, maar dat achtte het Voorzitterschap op dit moment nog niet aan de orde.

6. Politie-assistentie bij niet-militair crisis-management

De Secretaris-Generaal van de Raad, tevens Hoge Vertegenwoordiger van de EU, de heer Solana, wees op de noodzaak van het in het leven roepen van een mechanisme voor niet-militair crisis-management in aanvulling op de inzet van militair personeel. Hij riep de lidstaten in dat verband met name op meer politiemensen ter beschikking te stellen voor de VN-vredesmissie in Kosovo. Het Voorzitterschap zal in de maand mei een seminar over dit thema organiseren.

7. Europees vluchtelingenfonds

Dit onderwerp is van de agenda voor deze bijeenkomst afgevoerd en zal nu worden besproken tijdens de JBZ-Raad van 27 maart a.s.

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

8. Groep op hoog niveau voor asiel- en migratievraagstukken

Het voorzitterschap gaf een uitvoerige samenvatting van de stand van zaken van de werkzaamheden van de Groep op hoog niveau en schetste de plannen van deze Groep voor de komende maanden. Deze toelichting leidde niet tot nadere discussie.

9. Terugkeerbeleid

Commissaris Vitorino benadrukte nog eens de als gevolg van de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam gewijzigde rol van de Commissie bij de totstandkoming van een gemeenschappelijk terugkeerbeleid. Hij refereerde in dat verband ook nadrukkelijk aan de conclusies van de Europese Raad van Tampere. De Commissie stelt nu concreet voor dat de Raad haar mandaat verleent voor het beginnen van onderhandelingen over een terug- en overname-overeenkomst met vier landen, te weten: de Russische Federatie, Marokko, Pakistan en Sri Lanka. De Commissie zal geen koppeling aanbrengen tussen readmissieverplichtingen van derde landen en het verlenen van financiële steun door de Gemeenschap aan die landen. Verschillende lidstaten steunden de Commissie in deze benadering.

10. Diversen

Nederland en België deelden hier, onder verwijzing naar de procedure bedoeld in artikel 2, lid 2, van de Schengen Uitvoeringsovereenkomst, mede dat zij voornemens zijn van 10 juni tot 2 juli a.s. tijdelijk over te gaan tot herinvoering van persoonscontroles aan de grenzen tussen België en Frankrijk, België en Luxemburg, België en Duitsland en Nederland en Duitsland. Dit voornemen hangt uiteraard samen met de organisatie van het Europees Kampioenschap voetbal in die periode. De aankondiging dat de persoonscontroles aan de genoemde binnengrenzen tijdelijk opnieuw zullen worden ingevoerd, ondervond veel begrip onder de lidstaten die zich op dit punt uitspraken. Verschillende lidstaten zegden bovendien toe nauw te zullen samenwerken met de Nederlandse en Belgische autoriteiten in de strijd tegen voetbalvandalisme tijdens het EK.

Het Verenigd Koninkrijk gaf onder dit punt uiting aan zijn zorg over de consequenties voor de duur en kosten van nationale asielprocedures indien de huidige gemiddelde duur van prejudiciële procedures bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen niet wordt teruggebracht. Nederland, Duitsland en België, onderschreven die zorg. In reactie op de Britse interventie merkte Commissaris Vitorino op dat artikel 68, EG-Verdrag geen beroepsrecht voor individuen inhoudt en dat het verder in de eerste plaats aan de nationale rechter is om een beslissing te nemen over de toepassing van EG-recht. Daarnaast refereerde hij aan de besprekingen die momenteel in IGC-verband plaatsvinden over maatregelen gericht op een verkorting van de prejudiciële procedure, waarbij hij als voorbeelden een mogelijke vereenvoudiging van de procedureregels van het Hof van Justitie en de mogelijke vorming van gespecialiseerde kamers noemde.